

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

סגן שלמה גורפינקל ז"ל

בן פאולינה וירמיהו

נולד ברוסיה

בתאריך ח' באלול תרע"ד, 30/8/1914

התגורר בירושלים

שרת בחיל הרפואה

נפל בעת מילוי תפקידו בשרותו

ד' בתמוז תש"ח, 11/7/1948

נקבר בהר הרצל

אזור: א חלקה: 3 שורה: 3 קבר: 2

הותיר אחריו אישה

בן 34 בנופלו

קורות חיים

שלמה, בנם של פאולינה וירמיהו, נולד ביום ח' באלול תרע"ד (30.8.1914) ברוסיה, בעיר יליזבתגרד (היום - קירובוגרד שבאוקראינה).

שלמה התחנך על השפעות הרוסית והפולנית, שהייתה גם שפת לימודיו, וכן דיבר יידיש נאה. הוא נתייחס מאביו בילדותו, ובהיותו בן שמונה עבר עם אמו לוויילנה שבליטא. הצטיין בלימודיו, גילה התמדה ויסודיות, ובסיום לימודיו בגימנסיה המשיך ללימודים גבוהים באוניברסיטה. בהיותו סטודנט, השתתף במאבק של סטודנטים יהודים על זכויותיהם וכבודם. הוא בלט ביושרו, בעוז רוחו ובמרץ בלתי נלאה. בסיום לימודיו הוסמך כדוקטור לרפואה.

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

וילנה, שכונתה "ירושלים דליטא", הייתה מרכז פורה להשכלה יהודית ולפעילות פוליטית ערה. אולם בין שתי מלחמות העולם שלטו בעיר הפולנים, והקהילה היהודית, שמנתה מעל 55,000 נפש, סבלה ממצב כלכלי ירוד.

זמן קצר לאחר פרוץ מלחמת העולם השנייה, ב-19 בספטמבר 1939, נכנס לווילנה הצבא האדום ומסרה לשליטת הליטאים. כ-15,000 יהודים פליטים הגיעו לעיר משטחי פולין הכבושה.

ביוני 1940 צורפה ליטא לברית המועצות והפכה לרפובליקה סובייטית. הפעילות הכלכלית, הציבורית והחינוכית נאסרה על היהודים, ואלפים מהם יצאו את המדינה.

ב-24 ביוני 1941 נכבשה וילנה על ידי הגרמנים. היהודים חויבו לשאת טלאי צהוב וכל זכויותיהם הבסיסיות ניטלו מהם. בחודשים אוגוסט-ספטמבר 1941 נערכו אקציות, וכ-8,000 יהודים נרצחו באתר ההשמדה פונאר.

כאשר הוכרז על הקמת גטו בוילנה, בספטמבר 1941, היה שלמה ממארגני העבודה הרפואית בבית החולים היהודי, שהמשיך לפעול למרות התנאים הקשים. אמו נפטרה בפתאומיות ומותה דיכא אותו מאוד. רופא צעיר היה שזה עתה הוסמך והעבודה הייתה רבה: בגטו נדחסו 40,000 יהודים, ועד מהרה פרצו בו מחלות ומגפות.

בשנת 1942 התארגנה בגטו וילנה מחתרת יהודית לוחמת - ה"פפא"ו", ארגון הפרטיזנים המאוחד. שלמה היה מהראשונים שהצטרפו למחתרת.

בספטמבר 1943 נערכו אקציות גירוש למחנות ריכוז באסטוניה והגטו חוסל. אלפי ילדים, נשים וזקנים נשלחו למחנה ההשמדה בסוביבור ושם נרצחו. כמה מאות מחברי המחתרת הספיקו לצאת ליערות הסביבה שם התארגנו בפלוגות של פרטיזנים להמשך הלחימה בגרמנים.

גם שלמה הלך בדרך זו, כאשר עם חיסול הגטו יצאו הוא ורעייתו עם הקבוצה הפרטיזנית האחרונה דרך צינורות הביוב. במשך שנה ומחצה שימש רופא לפרטיזנים ביערות פושצ'ה רודניצקה שעל יד וילנה. בתנאים

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

איומים ביערות, עם מעט ציוד רפואי, ארגן את השירות הרפואי בכל האזור.

דמות הרופא הצעיר שמגפיים גבוהים לרגליו, אקדח בכיסו האחד ותרמיל רפואי על כתפו, הייתה מוכרת היטב לא רק בקרב גדודי הפרטיזנים היהודים, הרוסים והליטאים, אלא גם בקרב האוכלוסייה הכפרית של האזור כולו. ללא לאות וללא מנוחה היה עובר מנקודה לנקודה בימי החורף והסערות כדי להגיש עזרה במקום הנחוץ. את כישורו, מסירותו ונכונותו לכל עזרה ראו לא רק חבריו הפרטיזנים, שגמלו לו בחיבה ובהערצה וכינוהו בשם החיבה "סולקה", אלא גם המפקדה הרוסית העליונה, שמצאה לנכון לשלוח לו מכתב תודה והעניקה לו אות הצטיינות.

אחרי שחרור וילנה החל שלמה לעבוד במחלקת הבריאות. הודות לכישורונותיו הארגוניים עלה במהרה לדרגת מנהל מדיני של המחלקה הרפואית בהג"א - ההגנה האנטי-אווירית בליטא.

ואולם, העלייה בקריירה לא ריתקה אותו, כי משאת נפשו הייתה ארץ ישראל. אחרי כחצי שנה עזב את התפקיד, ובתחילת שנת 1945 נמצא עם רעייתו בקבוצה החלוצית הראשונה שיצאה מווילנה אחרי המלחמה. עם חברי קבוצתו נמנה אבא קובנר - מגדולי היוצרים היהודים.

בדרכם הארוכה מלאת ההרפתקאות והטלטולים היה פעיל כל העת כמארגן קבוצות עולים. בבוקרשט שברומניה, בה שהה חודשים מספר, הופיע כמנהל ועדת הבריאות בשביל עולי פולין וארגן את השירות הרפואי בקיבוצי הפליטים. כשקיבלו את רשיון העלייה, באוקטובר 1945, עלו שלמה ורעייתו לארץ באונייה "טרנסילבניה".

בהגיעו לארץ זכה שלמה במלגה, ובמשך שנתיים השתלם בבית החולים "הדסה" בירושלים. צמא היה להשלים את ידיעותיו ואת התמחותו המעשית במקצוע שכה אהב ושממנו ניתק בעל כורחו בשל המלחמה. נחוש היה להדביק את הפער ולהשיג את הזמן היקר שאיבד. ואכן, שלמה ניחן בחושים מחודדים ובקליטה מהירה. בשקידה ובחריצות למד את הלשון העברית. בלילות, לאחר יום עבודה בן עשר או שתים-עשרה שעות היה ממשיך ומשנן, ואף על לימודי השפה האנגלית לא ויתר. ידידיו

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

חוויותיו הרבות.

בסוף שנת 1947 נתקבל שלמה כמומחה במכון הרנטגן של בית החולים "הדסה" בירושלים. בחורף תש"ח, עם תחילת מאורעות מלחמת העצמאות, הקדיש הרבה מזמנו לשירות רפואי לנפגעי ה"הגנה". גם רעייתו השתתפה בהגנת העיר.

בראשית המלחמה שימש שלמה כרופא גדודי בפלוגת השירות הרפואי של "הדסה", וכהרגלו התמסר לעבודתו בכל לבו ומרצו. את הפקודות קיבל ברצון ומבלי להתמקח, היה מסכן עצמו בהליכתו ברחובות החשופים להגיש עזרה לפצועים. עזר בארגון השירות הרפואי בירושלים ומילא תפקידים בשכונת מונטיפיורי, בתלפיות, באזור בית צפפה ועוד. במשך כמה שבועות שירת עם מגיני העיר העתיקה.

ב- 1 ביוני 1948 נקרא שלמה לגיוס מלא, ונאלץ לעזוב לגמרי את מכון הרנטגן של "הדסה". הוא הוצב כרופא בדרגת סגן בגדוד 64 של חטיבת "עציוני" (חטיבת "ירושלים) - חטיבה מספר 6 ב"הגנה" - ובזמן קצר זכה להערכתם של חבריו הלוחמים ושל מפקדיו.

ביולי 1948 נשלח שלמה לארגן מחדש את העזרה הרפואית לאחד מגדודי הפלמ"ח שחנה באזור שער הגיא. ביום ד' בתמוז תש"ח (11.7.1948), באחד מגלי ההפגזות הקשים שפקדו את ירושלים, עשה את דרכו לקבל הוראות בענייני תפקידו החדש. ליד קפה "אימפריאל" בירושלים פגע בו פגז האויב. שלמה נהרג במקום. עמו נפל החובש שליווה אותו.

שלמה היה בן שלושים וארבע בנפלו. נטמן בשייח' באדר א', וביום כ"ח באלול תש"י (10.9.1950) הועבר למנוחת עולמים בבית העלמין הצבאי בהר הרצל בירושלים. הותיר רעיה - א?מה.